

ЩОДО ОЦІНЮВАННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТРАНСПОРТНИХ СИСТЕМ

Хіміч О.Є.

Науковий керівник – Самчук Г.О., канд. техн. наук, асистент

Транспорт має значний вплив як позитивний, так і негативний на економічні, соціальні та екологічні показники будь-якої держави, а також на нинішні та майбутні покоління. Автомобілезалежність сучасних міст є причиною заторів, аварій, забруднення довкілля, що знижує якість життя та суперечить концепції сталого розвитку.

На сьогоднішній день не існує загальноприйнятої методики оцінювання сталості транспортних систем. Крім того, науковці не дійшли згоди щодо індикаторів, за якими здійснювати оцінку.

Очевидно, що жоден індикатор не зможе характеризувати поняття «сталі транспортні системи», тому використовуються набори індикаторів та системи їх групування. Існує система індикаторів, що базується на основі зв'язків, система на основі наслідків, система на основі впливів. Також оцінка проводиться комплексно за економічним, екологічним та соціальними компонентами (вимірами). Іноді до зазначених вимірів додаються інституційні. Для кожного виміру визначаються категорії та індикатори. Категоріями може бути доступність транспорту, забруднення навколишнього середовища, безпека та ін., а індикаторами – частка поїздок, реалізованих на громадському транспорті, велосипеді, середній час поїздки пасажирів, обсяг викидів CO₂ тощо.

Системи індикаторів пропонуються ОЕСР, Світовим банком, СЕК ООН, Інститутом транспортної політики штату Вікторія та іншими організаціями, а також дослідниками. Перешкодами для оцінки сталості є те, що певні індикатори неможливо оцінити кількісно, інформація є недоступною або її збір є трудомістким.

Сталий розвиток науковці пропонують оцінювати окремо за індикаторами – на основі ступеню досягнення встановлених планових показників, цілей або застосовуючи векторну інтерпретацію. Крім того, для загальної оцінки розробляються інтегральні показники, але їх недоліком є можливе нівелювання значень одних показників іншими. Беручи до уваги, що транспорт є пріоритетним напрямком для досягнення сталого розвитку, вибір показників для вимірювання та оцінки діяльності транспорту може відігравати важливу роль в процесі прийняття рішень.